NITO

Kommunal- og distriktsdepartementet

Postboks 8112 Dep
0032 Oslo 31.10.2022

Vår ref. Robert Nyheim-Jomisko Deres ref.: 22/3171

HØRING - ENDRINGER I EKOMFORSKRIFTEN OM IP-ADRESSER

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon, er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 100 000 medlemmer.

For NITO er kilde- og personvern sentrale prinsipper det er viktig å verne om. Altfor ofte ser vi at lovgivning og praksis ikke ivaretar grunnleggende rettsikkerhetsgarantier, og at det har en nedkjølende effekt på sentrale demokratiske verdier.

NITO mener også at konsekvensene for personvernet må synliggjøres tydeligere i utredninger om lov og forskriftendringer som denne, både den enkelte endring, men ikke minst effekten på personvernet for flere av tiltakene til politiet. Det kan være enkelt å veie samfunnsnytten av det enkelte etterforskningstiltaket opp mot borgernes personvern. Men summen av alle enkelttiltak kan bli for omfattende. NITO viser her til personvernkommisjonen som har foreslått at domstolkontrollen bør utvides.

Lovtekst må oppdateres

Det er uheldig at endringene i ekomloven har beholdt et rammeverk som primært er laget for å dekke telefonnett. I dag er det først og fremst datanett som transporterer telefontrafikk. Lovteksten forklarer ikke når det er tale om telefoni eller datanett. Dermed oppstår manglende samsvar mellom gamle og nye paragrafer. Enkelte steder er det tale om A- og B-nummer, andre steder IP-adresser. Det gjør det vanskelig å forstå hvilket kommunikasjonsnett som benevnes. NITO mener det er nødvendig å foreta en nærmere gjennomgang av lovteksten for å vurdere skillet mellom telefoni og datatrafikk.

En trussel mot ytringsfrihet og informasjonsfrihet

En konsekvens av at forskriften åpner for å lagre data om kommunikasjon mellom norske borgere i inntil 12 måneder, vil være frykt for overvåkning. Til tross for at innholdet i kommunikasjonen ikke lagres, foreligger det tilstrekkelig metadata til å kunne spore kommunikasjon mellom folk og enheter. NITO mener dette kan ha en begrensende effekt på ytringsfrihet og informasjonsfrihet.

Fare for formålsutglidning

En problematisk side ved ekomloven, er at det verken i loven eller forskriften er fastsatt en godkjenningsprosess i tilfeller politiet ber om innsyn i lagrede data. Dersom politiet får tilgang etter

eget ønske, er faren for formålsutglidning stor. NITO mener derfor at en godkjenningsfunksjon for innsynsbegjæring burde tilligge en uavhengig instans, slik som domstolene.

Hvis det legges opp til automatisert uthenting av lagrede data, er det av avgjørende betydning at dette gjennomføres på en sikker måte. En tjenesteperson som henter ut data bør benytte seg av flerfaktor- og personlig autentisering. Nettverksleverandører må gis et sikkert og gjennomarbeidet rammeverk, som garanterer et minimumsnivå med hensyn til sikkerhet. Sikkerhetsvurderinger og fullmakter til å kreve utlevering av IP-opplysninger kan ikke overlates den enkelte nettverksleverandør. Dette er etter vår vurdering en politioppgave.

NITO vil imidlertid understreke at politiet er nødt til å søke IKT-faglig støtte på høyt nok nivå. Det er sentralt at systemene får en funksjonalitet som gjør rapportering og revidering av politiets datauthenting så enkel som mulig. I tilfeller der lagring vedtas er det nødvendig at uthenting av dataene underlegges streng kontroll og tett oppsyn. Egenrapportering er ikke tilstrekkelig for å avdekke formålsutglidning.

Både forslaget om at tilbyder skal være ansvarlig for at det legges opp til en hensiktsmessig frekvens for sikkerhetskopiering og dekke investerings- og driftskostnader som påløper for å oppfylle lagringsplikten, byr på problemer. NITO mener «hensiktsmessig frekvens for sikkerhetskopiering» bør få en klar og tydelig definisjon. Samtidig ønsker vi å påpeke at krav om lagringsplikt kan medføre store kostnader for eksisterende aktører og skape utfordringer for aktører som ønsker å etablere seg. De foreslåtte endringene betyr at aktørene selv må tolke de løst formulerte kvalitetskravene, og håpe på at uthentende myndighet er enig i at disse er adekvate når data etter hendelser eventuelt ikke er tilgjengelige.

Når det gjelder § 7-7 Årlig rapportering om uthenting av opplysninger om IP-adresser, mener NITO at rapportene bør underlegges en tilsynsfunksjon slik som Nkom. Dette for å synliggjøre eventuell formålsutglidning og vise hvor mange abonnenter som påvirkes direkte.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Egil Thompson
Generalsekretær